

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya
Demarcació de Girona

Plaça Catedral, 8
17004 GIRONA
Telf. 972. 41.28.96
Fax. 972.021.41.51

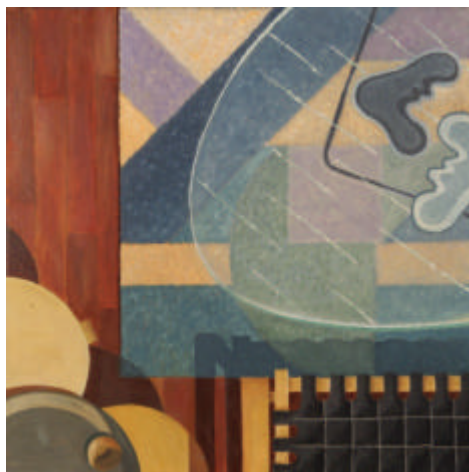
DEPARTAMENT DE COMUNICACIÓ

GABRIEL MORA: Pintures i dibuixos.

Inauguració: Divendres, 24 de gener de 2003 a les 20h.

Del 24 de gener al 23 de febrer de 2003.

Espai La Cova de la Demarcació de Girona del CoAC.

Variacions sobre temes d'Alvar Aalto.

La Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya presenta un conjunt de pintures i dibuixos de l'arquitecte barceloní, Gabriel Mora i Gramunt (Barcelona, 1941), amb la voluntat de donar a conèixer una vessant força desconeguda de la vida de molts arquitectes.

La meua percepció d'espectador intueix que la pintura no és per a Gabriel Mora el seu violí d'Ingres —és a dir, el *hobby* predilecte—, sinó una part constitutiva del DNA. A l'arquitecte que avui fa de pintor, li veig una pulsio pictòrica d'origen genètic i una actitud contemplativa semblant, també, a la paterna (és fill d'Evarist Mora, un dels més destacats il·lustradors, pintors, dissenyadors i interioristes dels anys vint als seixanta).

En efecte, així com el pare anava i tornava planerament de la pintura a l'interiorisme, el fill va i ve tranquil·lament —d'una manera gairebé simètrica— de l'arquitectura a la pintura. Ambdós discretament, en sengles viatges poètics on l'intercanvi més clar ha estat, i és, el tràfec d'experiències. Així, a la pintura de Mora la mirada la posaria l'arquitecte i la mà el pintor, talment com si el responsable de la composició i la perspectiva fos l'arquitecte i el de la grafia i els colors, el pintor. Fins i tot sembla que a l'hora de pintar, l'artista consent al principi la tutela de l'arquitecte per alliberar-se'n poc a poc, en endinsar-se en un procés sense altra transcendència aparent que la matèrica.

Però, tot i que hi aplica una emoció disciplinada per l'experiència arquitectònica, Mora pinta amb els sentits, assaborint sensualitats que l'arquitectura, possiblement, no li permet. Passar la mà per la superfície del paper o la tela, per exemple, o fruir de l'aroma de la matèria pictòrica, són plaers indestruïbles de la pràctica de la pintura que enyorem més d'un en aquesta època «blava» de tracció electrònica. És clar que, per a gaudir plenament d'aquestes sensacions, no n'hi ha prou amb mirar-s'ho, per més gloriós que sigui l'espectacle. Per tal d'experimentar-ho a fons s'ha de pintar, com fa Gabriel Mora.

Conscient del risc que assumeixo, a mi aquesta pintura em sembla eminentment decorativa, malgrat que aquesta qualitat clàssica hagi estat abolida, pràcticament, de la producció artística contemporània. Tanmateix, no hem d'oblidar que una de les funcions principals de la pintura de tots els temps ha estat l'ornamental, des dels frescos de Pompeia als de la Capella Sixtina, o de la pintura del Quattrocento al cubisme o l'informalisme de Rothko.

Ara bé, la pintura decorativa només ens commou quan hi ha una bona mà darrere la sinceritat i l'emoció imperatives en tota obra d'art, perquè allò que marca de debò la diferència entre els qui han fet missatge de la pintura i els qui, contràriament, fan pintura del missatge, és l'excel·lència en la factura, és a dir, l'execució de la part material de l'obra.

I ja que una part de la producció artística de Mora s'esdevé a Cadaqués, vull citar un antic client del Casino que en sabia molt de pintar. No em refereixo pas a Salvador Dalí, sinó a Eliseu Meifrèn. El cotitzat paisatgista fou un virtuós de la pintura, sobretot si parem compte a la seva tècnica peculiar: a la paleta hi posava groc, blau, vermell i blanc. Res més. I quan, en veure una obra tan colorista, algú

li preguntava la raó d'aquella austeritat radical, Meifrèn els deia: "Amb això n'hi prou. Només cal saber pintar".

Saber pintar, i saber dibuixar, no és demanar massa, avui? Per primera vegada en la història de l'art els artistes s'han deslliurat de la obligació de dibuixar i pintar amb excel·lència. Abans en sabia molta gent, de dibuixar, a banda dels artistes (ebenistes, ferrers, joiers, periodistes gràfics, cartellistes, delineants, humoristes, dibuixants, arquitectes...), però ara l'artista hi posa cada vegada més el cap i cada vegada menys la mà. Tot sembla confiar-ho al concepte i la matèria ja no fa de referent emocional. Podem preguntar-nos si és bona o no, aquesta suplantació, però als qui em tocat la pintura amb els dits, l'hem ensumada de prop i no en tenim prou amb veure-la de lluny, ens pot semblar una mancança. Una mancança que la pintura de l'arquitecte intenta, a la seva manera, contrarrestar.

La seva pintura em sembla decorativa per partida doble, perquè el decorativisme no l'exhaureix en l'execució de la part material sinó que els elements que hi representa també ho són, d'ornamentals. Hi ha cadires, llums, catifes, vaixelles, cafeteres, gerros i objectes que són l'essència sumptuària de la cultura del disseny modern i contemporani. Amb això, Mora és més a prop de Fortuny i dels bodegonistes del segle XVII que no pas de Cézanne o Morandi, per exemple, els quals, per tal de resoldre els problemes d'espai, volum i color que es plantejaven, sovint en tenien prou amb unes quantes pomes o unes quantes ampolles anònimes, sense cap pedigrí formal, fins el punt que es diu de Cézanne que davant un client que li regatejava el preu d'un bodegó, va agafar unes estisores i va retallar una poma del quadre per vendre-li a més bon preu. Talment com si la transacció la fessin en una parada del mercat i no en una galeria d'art.

En canvi, Fortuny disposava a l'estudi d'un veritable arsenal de peces triades en funció del gust que professava per l'exotisme, i formaven part de la fastuosa decoració de l'habitatge de l'artista. També Gabriel Mora componia les natures mortes amb un arsenal particular farcit de peces de disseny d'autor: Gerrit Rietveld, Giuseppe Terragni, Eileen Gray, Charles Eames, Alvar Aalto, Arne Jacobsen, Antonio Bonet Castellana, José Antonio Coderch, Miquel Milà...

En fi, el missatge que s'entreveu en aquesta pintura gratament decorativa al·ludeix a la cultura del disseny. I em sembla que això cal considerar-ho avui un valor afegit. Des de tots els punts de vista, però sobretot des del meu, en tant que dissenyador (de cap manera crític d'art), el tinc per un valor afegit. No sé si un valor afegit tossudament acadèmic o simplement nostàlgic, no sé si vagament reivindicatiu o plenament romàntic. Perquè l'arquitecte, en prova de la seva discreció característica, això ho deixa a gust del consumidor o, en el cas d'aquesta exposició, de l'espectador.

Currículum.

GABRIEL MORA I GRAMUNT és arquitecte per l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona l'any 1966. Treballà com a col·laborador a l'estudi de Josep Mª Sostres i entre 1964 i 1968 a l'estudi de Martorell, Bohigas, Mackay (MBM). Inicia la seva activitat professional associat amb Helio Piñón i Albert Viaplana fins l'any 1976. Des de l'any 1978 fins al 1997 treballa associat amb en Jaume Bach. Al 1998 funda amb la seva esposa, Carmina Sanvisens, una nova societat d'arquitectura: Mora-Sanvisens, Arquitectes Associats.

Des de 1976 és professor de Projectes a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB). Des de 1994 és president del Tribunal de PFC's a la ETSAB. De l'any 1973 fins al 2000 és professor d'Història de l'Arquitectura Moderna a l'Escola de Disseny EINA.

Obres d'arquitectura a destacar:

- 1981: Les places de Gràcia: Trilla, Sol, Virreina, Barcelona.
- 1986: Caves J.M. Raventós, Sant Sadurní d'Anoia, Barcelona.
- 1986: Auditòrium del Centre Cultural Reina Sofía, Madrid.
- 1988: Plaça de Bolspolderplein, Rotterdam.
- 1989: Centre Cultural de la Fundació "La Caixa", Barcelona.
- 1989: Estadi Olímpic d'Hockey Herba Terrassa, Barcelona.
- 1993: Front Marítim de la ciutat de Tarragona.
- 2000: Edifici de 108 Habitatges, apartaments i locals comercials a l'Illa Philips, Barcelona.
- 2001: Rehabilitació de l'edifici de l'antiga Fàbrica Philips, per conversió en locals comercials, oficines i aparcaments públics, al Passeig Zona Franca, Barcelona.

Per a més informació: DEPARTAMENT DE COMUNICACIÓ:

Vanessa Masip. Telèfon: 972.41.28.96/premsa.gir@coac.es